

Metodický postup (doporučení) k aplikaci ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 266/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

A. Text zákonného ustanovení účinný od 1. ledna 2016

§ 12

- (1) Vznikne-li nedoplatek na poplatku poplatníkovi, který je ke dni splatnosti nezletilý a nenabyl plné svéprávnosti nebo který je ke dni splatnosti omezen ve svéprávnosti a byl mu jmenován opatrovník spravující jeho jmění, přechází poplatková povinnost tohoto poplatníka na zákonného zástupce nebo tohoto opatrovníka; zákonný zástupce nebo opatrovník má stejné postavení jako poplatník.*
- (2) V případě podle odstavce 1 vyměří obecní úřad poplatek zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi.*
- (3) Je-li zákonných zástupců nebo opatrovníků více, jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.*

B. Pojmy použité v předmětném zákonném ustanovení

Nezletilý poplatník, který nenabyl plné svéprávnosti: fyzická osoba do 18 let věku, pokud nebyla na základě rozhodnutí soudu prohlášena za osobu plně svéprávnou.

Nedoplatek na poplatku: je částka poplatku a jeho příslušenství, které nebylo uhrazeno a uplynul již den splatnosti – ustanovení § 153 daňového řádu.

Den splatnosti poplatku: je poslední den lhůty pro zaplacení poplatku, který je stanoven v obecně závazné vyhlášce, kterou obec poplatek zavede – ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZMP“).

Zákonný zástupce: jde zpravidla o oba rodiče, přičemž není rozhodné, zda žijí s mladistvým ve společné domácnosti či nikoliv.

Vyměření poplatku: poplatek se vyměří z moci úřední platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem – ustanovení § 139 odst. 1 daňového řádu a § 11 odst. 1 ZMP. Pro úhradu poplatku je příjemci platebního výměru zákonem stanovena náhradní lhůta splatnosti vyměřeného poplatku, s to do 15 dnů od právní moci platebního výměru.

Obecní úřad: orgán obce, který je tvořen úředními osobami zařazenými do obecního úřadu, v jehož čele je starosta; obecní (městský) úřad zejména vykonává přenesenou působnost - § 109 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Společná a nerozdílná odpovědnost dlužníků: je-li několik spoludlužníků zavázáno plnit společně a nerozdílně, jsou povinni závazek vůči věřiteli plnit jeden za všechny a všichni za jednoho – ustanovení § 1872 občanského zákoníku.

Věřitel je oprávněn požadovat úhradu celého plnění nebo jeho libovolné části:

- na všech dlužnících,
- jen na některých, nebo
- na kterémkoli ze spoludlužníků.

Pojem společná a nerozdílná daňová povinnost není vymezen v daňových zákonech. Při výkladu pojmu v daňovém zákoně, který není daňovým zákonem vymezen, je třeba zohlednit jeho vymezení v soukromém právu, popř. obecný význam pojmu. Jinými slovy správce poplatku se podle svých poznatků získaných při správě daní v dosavadních řízeních rozhodne, kterému zákonnému zástupci mladistvého poplatku vyměří bez toho, aby čekal na výsledek dohody spoludlužníků.

C. Postup správce poplatku do lhůty splatnosti poplatku

Správce poplatku vede samostatný osobní daňový účet podle ustanovení § 149 odst. 2 daňového řádu (dále jen „ODÚ“) na každého v úvahu přicházejícího poplatníka poplatku, tedy včetně mladistvého poplatníka. Podle ustanovení § 11 odst. 1 ZMP se poplatek vyměřuje výhradně v případě jeho nezaplacení včas a ve správné výši a na debetní straně jsou evidovány zejména předpisné a odpisné doklady (vznik a změny ve vyměření daně). Pro účely evidence poplatků bude proto žádoucí vycházet z výše stanovené sazby poplatku a na řádku ODÚ odpovídajícímu příslušnému poplatkovému období (kalendářního roku) prostřednictvím „vnitřního“ účetního dokladu zaznamenat na debetní straně ODÚ mladistvého poplatníka „očekávanou“ výši poplatku, jejíž dobrovolnou úhradu zaznamená správce poplatku na kreditní stranu ODÚ mladistvého poplatníka (§ 164 odst. 4 daňového řádu) stejného řádku ODÚ. Při zjištění totožné výše evidovaného poplatku na obou stranách stejného řádku ODÚ do doby splatnosti poplatku není nedoplatek mladistvého poplatníka evidován a následující postup se nepoužije. Pro následující poplatkové období se postupuje obdobně.

D. Postup správce poplatku po lhůtě splatnosti poplatku

Je-li při kontrole stavu ODÚ mladistvého poplatníka zjištěno, že výše poplatku na jeho kreditní straně neodpovídá výši poplatku evidovaného na debetní straně ODÚ v řádku odpovídajícímu příslušnému poplatkovému období, zpravidla zde zápis zcela absentuje, případně je evidována výše úhrady v nižší výši, správce poplatku zaeviduje na debetní stranu ODÚ mladistvého poplatníka odpisný „vnitřní“ účetní doklad, a to ve stejné částce jako na této straně již evidovaný „vnitřní“ předpisný účetní doklad. Tímto evidovanou poplatkovou povinností mladistvého pro příslušné poplatkové období zruší. Poplatek vyměří zákonnému zástupci a zaznamená ji na debetní straně ODÚ zákonného zástupce. Pro následující poplatkové období postupuje správce poplatku při evidenci na ODÚ mladistvého poplatníka obdobně podle bodu C.

E. Převedení povinnosti k úhradě poplatku mladistvého poplatníka

Společná a nerozdílná odpovědnost zákonných zástupců k plnění dává správci poplatku variantní postup při vyměření poplatku ve výši zrušené poplatkové povinnosti mladistvého poplatníka ve smyslu bodu D, a to:

- Platebním výměrem vyměřit jednomu ze zákonných zástupců poplatek ve výši zrušené poplatkové povinnosti mladistvého poplatníka,

- Platebními výměry vyměřit každému ze zákonných zástupců poplatků ve výši zrušené poplatkové povinnosti mladistvého poplatníka,
- Platebními výměry vyměřit každému ze zákonných zástupců poplatků ve výši části zrušené poplatkové povinnosti mladistvého poplatníka např. každému v poloviční výši nebo ve výši jedné a dvou třetin apod.

Součástí platebních výměrů může být vedle poplatku ve výši sazby i případné zvýšení poplatku, pokud se pro jeho stanovení správce poplatku v rámci svého správního uvážení rozhodne (při dodržení zásady rovnosti). Výši vyměřeného poplatku podle zvolené varianty správce poplatku zaeviduje prostřednictvím předpisného dokladu na ODÚ příslušného zákonného zástupce.

F. Vznik přeplatku na ODÚ některého ze zákonných zástupců mladistvého poplatníka

Zvolil-li správce poplatku při vyměření poplatku zákonnému zástupci mladistvého poplatníka postup vyměření celé výše poplatku každému z jeho zákonných zástupců a tito poplatky v této výši uhradili, správce poplatku rozhodne, kterému ze zákonných zástupců bude provedená platba evidována jako platba na jeho dosud neuhrazený poplatek na ODÚ a kterému bude na jeho ODÚ evidován přeplatek (ustanovení § 154 odst. 1 daňového řádu). Mělo by však platit, že na úhradu nedoplatku se použije platba, která byla správci daně uhrazena jako první v pořadí. Platby uhrazené jako další v pořadí budou evidovány jako přeplatky. V případě, že při splnění zákonných podmínek se přeplatek zákonného zástupce stane vratitelným přeplatkem, a zákonný zástupce požádá o jeho použití, bude správce poplatku postupovat standardním postupem podle daňového řádu (ustanovení § 154 a 155).